

שר ד' התירט בפ' בתרא דיבמות מ"ה שישנו
בגריט לשבח דמפני תשות כחז נגד נבואה
קרו ליה בת קול, והביא ג"כ ד' הרא"ש
שבסריס חמרא וחיי ודברי מהר"ץ חיות
בסנהדרין י"א שהבאתי בכללן ע"ש כל לשונו
כי קצרת.

(ג) כתב בכורי מאמר ג' אות י"א: ואם
יחוק בחסידות ויהי במקומות הראויים לשכינה
יחברוהו בפועל ויראה אותם עין בעין למטה
ומדרגת הנבואה כאשר היו טובי החכמים
בבית שני רואים הצורות ושומעים הבת קול
והוא מדרגת החסידים, ושם אות ע"ג וכן בת
קול שלא פסקה מהם בבית שני, והוא מדרגה
למטה ממדרגת החזון והדיבור, ואל יהי רחוק
אצלך מה שאמר ר' ישמעאל שמעתי בת קול
שמהמת כיונה וכו', ע"ש ובמפרשים.

(ד) וכדעת הרמב"ן רבינו בחי והכוזרי
שחשבו בת קול למדרגה נמוכה לנבואה הוא
ג"כ דעת התירט יבמות פט"ז מ"ו ש"ל סי'
י"ב אות א', וראה עוד ערוך השלם ערך בת
קול, וראה יומא ט' ע"ב וסוטה מ"ח ע"ב פסקה
רוח הקודש ועדיין היו משתמשים בבית קול
שמורה בפירוש דבת קול הוא מדרגה פחותה
מרוה"ק ע"ש ובמפרשים, וראה סנהדרין י"א
ע"א שמפורש יוצא כן, וראה מרגליות הים
שם אות י"ג וי"ד, וראה כאן סימן כ"ד עשה"ט,
וכבר כתבתי בסי' כ"א מהסתירה דפעם א'
משמע בגמרות דרוה"ק ובת קול אחד הוא
ופעם משמע להיפך ע"ש.

סימן כד. בת קול בזמן הזה

(א) בסנהדרין י"א א': ת"ר משמחו נביאים
האחרונים נסתלקה רוח הקודש מישראל ואעפ"כ
היו משתמשים בבית קול, פעם אחת היו מסובין
בעליית בית גורא ביריחו ונתנה עליהם בת
קול מן השמים יש כאן אחד שראוי שתשרה
עליו שכינה כמשה רבינו אלא שאין דורו
זכאי לכך, וכן איתא בסוטה מ"ח ב' וביומא
ט' א', ואמרו שם אם חומה היא נבנה עליה

סירת כסף ואם דלת היא נצור עליה לח ארז
כו', מאי ארז אמר עולא ססמגור, מאי ססמגור
אר"א בת קול (בת קול נשתייר מרוה"ק כאשר
נשאר מן הארז דבר מועט, רש"י, וראה ר"ח
שם), וראה בס' מרגליות הים על סנהדרין
י"א ע"א הנ"ל אות י"ג וי"ד, ובשה"ש רבה
פ"ח אם דלת היא נצור עלי' לוח ארז מה
צורה זו אע"פ שהיא מטושטשת מקומה ניכר
כך אע"פ שחרב ביהמ"ק נשתייר בת קול, וה"ד
לולא ה' צבאות הותיר לנו שריד.

ובוה"ק ויחי (רל"ח א') בזמנא קדמאה הות
נבואה שריא עליהו דבני נשא והוי ידעין
ומסתכלי למנדע ביקרא עלאה כיון דפסקה
נבואה מניהו הוי משתמשי בבית קול, ובתיקוני
זוהר חדש (קט"ז ג') בת קול רביעאה לתלת
דרגין דהוו משתמשינן בהון ישראל בארעהון
ואינן תורה נבואה רוה"ק בת קול כו', מסטרא
דעמודא דאמצעייתא דאתקרי קול השופר הקול
קול יעקב והאלקים יעננו בקול כו' ע"ש, וראה
היטב זהר ויחי דף רל"ח ע"א השתא פסקא
נבואה ופסקא בת קול ולא משתמשי בני נשא
אלא בחלמא וחלמא דרגא תתאה הוא לבר,
ע"שה"ט כל ל' הזהר ובניצוצי זהר שם וצ"ע,
וראה כאן סי' י"ד וצרפו לכאן וראה כאן סי'
כ"ג וכ"א וצ"ע.

(ב) והנה בהא דאמרו נסתלקה רוח הקודש
מישראל כבר האריכו והרחיבו הדיבור שגם
בזמנינו ישנו במציאות לרוח הקודש ליחידי
סגולה כמ"ש בס' הברית בתחלת מאמר א'
וכתב והנסיון תעיד על זה כמאה עדים, וראה
בפתיחה לשו"ת מן השמים פרקי גילויים פ"א
מה שאסף בזה איש טהור מכל המקומות
המבוארים בזה, א"כ לפי"ז מכש"כ בחינת בת
קול שאמרו חז"ל שהשתמשו בהם גם לאחר
שפסקה הנבואה בודאי נמצא גם בזה"ז, וכמ"ש
בס' תהלה למשה בהקדמתו מה שאמר הישי"מ
ששומע כרוזין בכל עת וגילה זה כדי שידעו
דור אחרון אמיתת הדברים, וראה עוד סי'
ל"ב אות ז' בדברי עצי עדן ש"ש וצרפו לכאן.
(ג) ראה בשו"ת בית שלמה ארי"ח סי' קי"ב

1134567

בראשית דאין אתנו רוח"ק ואולי ע"ע אמר כן לרוב ענותנותו ע"ש, ובענין אספקלריא המאירה ע' אוצר הכבוד חגיגה י"ד לר' טודרוס הלוי תלמיד הרשב"א, וספר הברית ח"ב מאמר י"א בארוכה, ושו"ת דברי חיים יו"ד סי' ק"ה במלמד שדיבר על אוה"ת, ושו"ת נטע שורק יו"ד סי' ד' בשוחט שדיבר קשות על המחבר מעבר יבוק אי יש להעבירו משו"ב ע"ש, כ"כ בס' סרדס יוסף בראשית דף מ"ד ע"ש.

סימן כה. בת קול להתעוררות

בתהלכות האגדות פ"ו כתב: בברכות ג' א' בכל יום ויום בת קול מנהמת כיונה, ובלוית חן האריך בדרך דרש ע"פ הסוגיא דמגילה ל"א, אך בפשטות מה ענין ב"ק שהוזכר שם שלא היה להזהיר על כלום ואינו כמו בת קול משמים שהיו משתמשים משבטלה הנבואה, ורק קול התעוררות להעומד שם ורואה המקום מחורבן ירושלים, וכן באמירת הקילוסין שהמקום גורם להתפעלות יתירה לקרוא ממעמקי הלב על חורבנה וכו', ומה ענין בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב (ברכות י"ז ב') וחנינא בני די לו בקב חרובין שהוא על המורגש לעינינו וקול הדופק בקרבנו ועל המקום הגורם להתעוררות בקרב לבב האדם, ואולי מזה גם המאמר (כ"ב ע"ד) מהבת קול מי מפיר ל' ויסולק קושי' המל"מ בסוגי' זו עיין בזכר יהוסף חגיגה י' ע"ש.

סימן כו. בת קול מזומן לחיי העוה"ב

באמרי בינה סי' ו' אות ו' כתב: ובפרט מצינו ענין בת קול פלוני מוכן ומזומן לחיי עולם הבא באלו אשר אבדו עצמם לדעת מפני איזהו סיבה כמו בההוא כובס שלא הי' במיתת רבי ונפל מן הגג ויצאה בת קול דמזומן לחיי עוה"ב (וראה בשטמ"ק שם שהרג הכובס א"ע מדעת משום דחילל שבת ולא נתעסק בהספידה, ולחכי סליק לאיגרא ומית דתיינו סקילה כדין

שכתב לא' שאמר על האוה"ת הקדוש שלא היה לו רוח הקדש ומימות נביאים אחרונים בטלה רוח"ק, והשיב מעירובין ס"ד ב' גבי ר"ג, וע"ז כ' ב', ומתדב"א ח"א פ"ט משמע דיש רוח"ק, וסוטה מ"ח ב', דבטלה רוח"ק על נבואה כיונה ולא על רוח"ק, ובשער הקדושה לרח"ו ח"ג ש"ז, כ' וז"ל: באזנינו שמענו וראינו יחידי סגולה השיגו למדרגת רוח"ק, והיו מגידים עתידות, ובש"ו כ', וע"ז כונו חז"ל, כי אחר חגי מלאכי וזכריה פסקה נבואה לגמרי, כי אחריהם פסקה נבואה לגמרי ונשתייר רוח"ק כו', ומצינו דנבואה איקרי רוח"ק (והביא מכילתא), וערש"י סנהדרין פ"ט א' ד"ה סגנון, ומשום שרוה"ק ג"כ מדרגה לנבואה כמ"ש במו"נ ח"ב פמ"ד, לכך נקטו נבואה בל' רוח"ק, וערש"י יומא כ"א ב', וסוכה מ"ה ב', דל"פ עלמא מל"ו צדיקים דמקבלי אנפי שכינתא בכ"י באספקלריא המאירה, וק' מסו"פ החולץ, דכל הנביאים לא נסתכלו רק באספקלריא שאינה מאירה חוץ ממש, ומהרש"א נדחק בזה, ולהנ"ל י"ל דאחר נביאים אחרונים נסתלקה נבואה ונשאר רק רוח"ק שפיר מקבלים באספקלריא המאירה מדרגה זו, ובב"ר א"י, מיום שחרב ביהמ"ק אע"פ שבטלה הנבואה מן הנביאים מן החכמים לא בטלה, וע' בע"י בשם רמב"ן שנבואה במראה וחזון בטלה אבל נבואת חכמים שהוא בדרך חכמה לא בטלה, אלא יודעין האמת ברוה"ק שבקרבם ע"ש, והר"י בעהתוס' אמר על הרי"ף שרוה"ק שרתה עליו, וכן הר' עזרא תלמידו של ר"י בן הראב"ד, והי' לו גילוי אליהו הביאו תוס' שבועות כ"ה ד"ה רב, וגיטין פ"ח ד"ה ודילמא, בשם ר' עזרא הנביא, וכן הר' שמואל חסיד אביו של ר"י החסיד הי' נקרא בשם ר"ש חסיד ונביא, ע' תשו' רש"ל סי' כ"ט, הרי דמעלת רוח"ק נקרא ג"כ נבואה, וע' ס' העקדה שער ו', ובודאי האוה"ת הקדוש כפי שהעידו עליו הבעש"ט ואזולאי בש"ה"ג דודאי הי' בעל רוח"ק וע' בס' חפץ ה' מהאוה"ת שבת י' יע"ש בארוכה, ובתג' מבהמ"ח שם הביא מ"ש האוה"ת בפ'